

DIZAJN DOPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV BUDÚCNOSTI, TRENDY A VÍZIE

Peter BÓNA

DESIGN OF TRANSPORT VEHICLES OF THE FUTURE, TRENDS AND VISIONS

ABSTRAKT

Kategorizáciu dopravy v súčasnosti možno rozdeliť do týchto základných skupín:

- automobilová doprava
- železničná doprava
- lodná doprava
- letecká doprava

Ich trendy sú odprezentované na obr. 1-5. Môžeme povedať, že kým z pohľadu dizajnu ide o vynikajúce diela, z pohľadu futurologie sa jedná iba o inovácie prítomnosti, nakoľko všetky využívajú pohonné jednotky už toho času známe. Dopravné prostriedky budúcnosti smerujú k využívaniu deplozivných motorov, ako pohonných jednotiek na báze plazmových reaktorov, ktoré vytvárajú samostatné gravitačné a magnetické pole obr. 6-7. Medzi ich základné výhody patria vysoké prepravné rýchlosti, vysoký výkon pri prepravovaných objemoch a ekologickosť.

Keľúčové slová: dizajn, inovácie prítomnosti, futurologia, pohony budúcnosti

ABSTRACT

Transportation can be categorized into these sectors:

- car transportation
- railway transportation
- ship transportation
- air transportation

Trends in above mentioned are represented in the pictures 1-5. It can be said that from design perspective they are magnificent opera, but from the futurology perspective they represent only present days innovation, because all of them use propulsion media known in presence. Transport vehicles of the future are aiming to use deplosive engines as a propulsion media based on plasma reactors which are creating self-reliant gravitation and magnetic fields (pictures 6-7). Among their basic advantages belong high transportation speed, high output with transported volumes, and ecology.

Keywords: design, present innovations, futurology, propulsion media

Úvod

V tomto referáte chcem poukázať na trendy a vízie dopravných prostriedkov, ktorému sa venujú vo svojich marketingových stratégiách výrobcovia dopravných prostriedkov vo všetkých segmentoch na celom svete. Okrem klasických marketingových nástrojov, firmy využívajú aj svoje vlastné, špecifické, ktoré vychádzajú z filozofie jednotlivých firiem a spôsobu myslenia jej čelných predstaviteľov. Ide o stratégiu, ktorú formujú mnohé firmy desaťročia, čo vedie k ich výraznému rozmachu v súčasnosti.

Segmenty dopravy

Teraz si na jednotlivých obrázkoch premietneme vývojové trendy dizajnu v jednotlivých oblastiach dopravy ako sú:

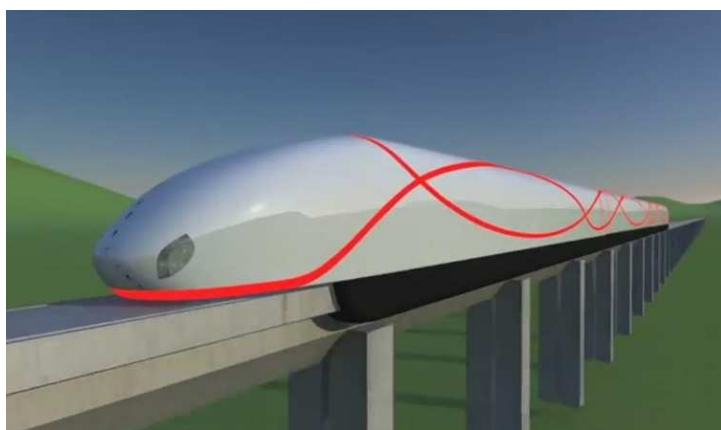
- automobilová doprava
- železničná doprava
- lodná doprava
- letecká doprava

obr. 1 Trendy vývoja v automobilovej doprave osobnej

obr. 2 Trendy vývoja v automobilovej doprave nákladnej

obr. 3 Trendy vývoja v železničnej doprave

obr. 4 Trendy vývoja v lodnej doprave

obr. 5 Trendy vývoja v leteckej doprave

Pokiaľ sa na premietnuté dopravné prostriedky pozrieme z pohľadu dizajnu, môžeme hovoriť, že ide o vynikajúce dizajnérske diela. Pokiaľ však sa na to pozrieme z pohľadu futurologie, teda budúcnosti, hovoríme, že ide o inovácie prítomnosti, pretože všetky riešenia používajú konvenčné pohonné jednotky už toho času známe a používané, vrátane hybridných pohonov.

Dopravné prostriedky budúcnosti smerujú k využívaniu plazmových reaktorov, ako deplozívnych motorov. Tie vytvárajú samostatné gravitačné a magnetické pole pre dopravné prostriedky. Tým gravitačné ani magnetické pole Zeme na ne nemá vplyv a dokážu sa pohybovať vysokými rýchlosťami vo vzdušnom obale planéty. Keďže majú vlastné gravitačné aj magnetické pole, fyzikálno-mechanické vlastnosti vzduchu, ako sú najmä aerodynamický odpor, zemská príťažlivosť, teplota, či tlak na ne nemajú vplyv. Rozdeľujeme ich do dvoch základných skupín:

- levitačné dopravné prostriedky
- letové dopravné prostriedky

Levitačné dopravné prostriedky sú určené na pohyb vo vzdušnom obale planéty, pri relatívne malých výškach. Ich využitie bude predovšetkým pri riešení:

- mestskej a medzimestskej dopravy osôb
- mestská a medzimestská preprava tovarov
- rýchla zdravotná pomoc
- dohľad nad bezpečnosťou na rôznych úrovniach
- zásahy proti požiarom, pri živelných pohromách (záplavách, tornádach) atd.

Letové dopravné prostriedky sa budú využívať na medzikontinentálne, medzihviezdne lety a pri dobývaní vesmíru.

obr. 6 Levitačný dopravný prostriedok

obr. 7 Letový dopravný prostriedok

Výhody dopravných prostriedkov budúcnosti

Výhody dopravných prostriedkov budúcnosti:

- vysoké prepravné rýchlosti, kedy vzdialenosti medzi mestami, štátmi, či kontinentmi stratia význam
- vysoká výkonnosť
- ekologickosť (nespotrebujú ropné produkty a sú ohľaduplné voči prírode)
- sú tiché, čo najmä v mestskej doprave bude neobvyklý jav.

Len nástup tejto technológie do života civilizácie prinesie prevratné zmeny a to nielen v doprave a dizajne dopravných prostriedkov, ale aj iných oblastiach napr. architektúre, medicíne, či energetike.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

- [1] [on-line] Available on - URL: <http://www.coolpile.com>
- [2] [on-line] Available on - URL: <http://www.commercialmotor.com/big-lorry-blog/the-new-freightiner-tractor-f>
- [3] [on-line] Available on - URL: <http://www.bofangu.com/watch/yopJD77LbH0>
- [4] [on-line] Available on - URL: http://www.shipsandcruises.com/passenger_ships.htm
- [5] [on-line] Available on - URL: <http://www.virgingalactic.com/multimedial>
- [6] [on-line] Available on - URL: http://energyfanatics.com/up-content/uploads/2013/02/flying_saucer.jpg

ADRESA AUTORA

Peter BÓNA, SZČO, e-mail: bodes@cnet.sk

RECENZIA TEXTOV V ZBORNÍKU

Recenzované dvomi recenzentmi, členmi vedeckej rady konferencie. Za textovú a jazykovú úpravu príspevku zodpovedajú autori.

REVIEW TEXT IN THE CONFERENCE PROCEEDINGS

Contributions published in proceedings were reviewed by two members of scientific committee of the conference. For text editing and linguistic contribution corresponding authors.